

SAMEN
STERKER



Hoe deel ik mijn kennis met mijn collega's?



LEERLING
2020

HOE EN WAT?

Door als docent je ervaringen, belevenissen en kennis met collega's te delen, kun je op school de productiviteit en de kwaliteit verbeteren. We reiken je in dit boekje 'Samen sterker' verschillende werkvormen aan waarmee je op een laagdrempelige en verrassende wijze kennis kunt overdragen of het delen van kennis kunt stimuleren.

Deze werkvormen zijn verzameld tijdens bijeenkomsten met de leerlabscholen van het project Leerling 2020.

Meer inspiratie is te vinden op www.leerling2020.nl

INHOUD

Hoe en Wat	2
Waarom delen we kennis?	4
Waarom is het leuk?.....	4
Bij de koffieautomaat.....	5
7 manieren.....	7
1. De bijenkorf	8
2. Marktplaats.....	10
3. Speeddate.....	12
4. Kenniscarrousel.....	14
5. Puzzel het model.....	16
6. Blended Theorie	18
7. Online quiz.....	20
Evaluatie	22

WAAROM DELEN WE KENNIS?

Voor iedere school zijn doelstellingen geformuleerd. Om deze doelstellingen te bereiken is het belangrijk om als team hier niet alleen van op de hoogte te zijn. Ook wil je ervoor zorgen dat iedereen dezelfde focus heeft. Wat willen we bereiken, hoe gaan we dat doen en welke middelen gaan we hiervoor inzetten? Naast wellicht de technologie en systemen die hiervoor beschikbaar zijn, gaat het ook om de ruimte te krijgen om elkaar als kennisdeler en -ontvanger echt te ontmoeten. Om elkaar zo real live te motiveren én te inspireren.

WAAROM IS HET LEUK?

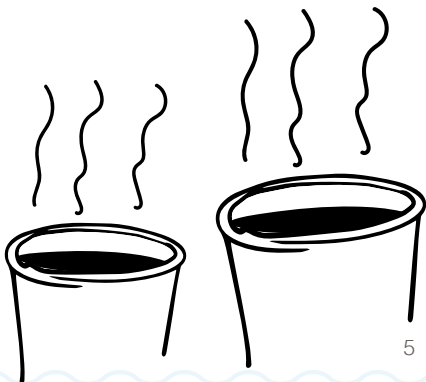
Je zult merken als je bedreven raakt in het delen van kennis met elkaar dat het vooral ook erg leuk is. Het contact met collega's wordt er beter van, je steekt er veel van op en er gaat een zogenaamd balletje rollen; van kennis delen, komt kennis delen!

BIJ DE KOFFIEAUTOMAAT

Een gesprekje bij de koffieautomaat of even vluchtig op de gang op weg naar je lokaal... Een deel van de dagelijkse kennisdeling verloopt spontaan zonder achterliggend plan en voelt dus ook niet zozeer als 'kennisdeling'.

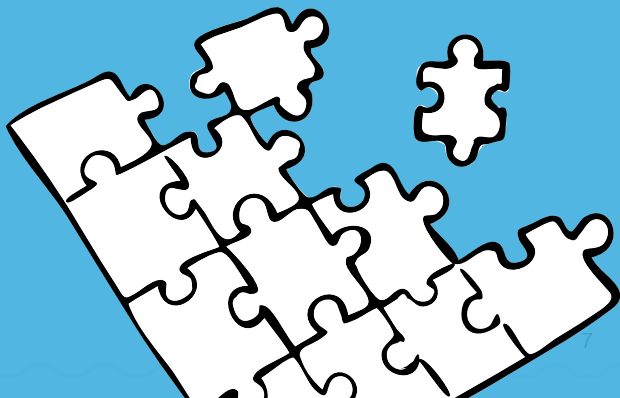
Er zijn ook talrijke mogelijkheden om kennisdeling bewust te plannen door bijvoorbeeld trainingen, intervisie of leerbijeenkomsten te organiseren, maar ook door ervaren mensen met minder ervaren mensen samen een taak te laten uitvoeren of werkoverleggen te houden.

Waar het om gaat, is dat het delen van kennis een structureel onderdeel van je werkzaamheden en -patroon wordt. In de dagelijkse drukte maken we er namelijk niet altijd tijd voor en we denken al snel dat het de ander het vast al weet of er geen behoefte aan heeft. Het tegendeel is vaak waar.



7 MANIEREN

Er zijn verschillende werkvormen om te oefenen in het delen van kennis. We bespreken er hier zeven: De bijenkorf, Marktplaats, Speeddate, Kenniscarrousel, Puzzel het model, Blended Theorie en de Online quiz.





1. DE BIJENKORF

Aantal deelnemers:

minimaal 8

Wat heb je nodig:

*een afgesloten ruimte bijvoorbeeld een klaslokaal, pennen
en papier en een device met internetverbinding.*

Duur:

minimaal 20 minuten

AAN DE SLAG!



Maak groepjes van minimaal drie personen, dit zijn de 'bijen'. Zij zitten bij elkaar in de 'bijenkorf'. Elke deelnemer schrijft op wat hij of zij nodig heeft of graag wil hebben. Dit kan zowel werkgerelateerd zijn als privé. Ben je op zoek naar een nieuwe werkvorm, toets- of evaluatiemethode of zoek je misschien een stageplek voor een leerling of spreker voor een presentatie? Probeer wat je nodig hebt zo specifiek mogelijk te beschrijven. Als je bijvoorbeeld een spreker zoekt schrijf dan op waar die over moet vertellen, wat de doelgroep is en hoe lang de presentatie moet duren. Hoe specifieker de vraag, hoe beter je mede bijen de 'honing' (opbrengst) kunnen ophalen.

Als iedere deelnemer een of meerdere vragen heeft genoteerd, blijft er één bij in de bijenkorf en gaat de rest de honing halen voor degene die achterblijft. Hiervoor mogen ze alles inzetten wat ze nodig achten om aan de benodigde informatie te komen. Zo kunnen ze bijvoorbeeld zoeken op internet, iemand bellen die er veel over weet of vragen stellen aan de begeleider van de werkvorm.

Na vijf minuten wisselt de deelnemer die achter gebleven is in de korf, totdat alle bijen aan de beurt zijn geweest. Als iedereen weer terug is in de bijenkorf wordt de opbrengst met elkaar gedeeld. Dit delen neemt ongeveer tien minuten in beslag. Uiteindelijk wint de bijenkorf die het meest tevreden is met de honing.



2. MARKTPLAATS

Aantal deelnemers:

10 tot 12

Wat heb je nodig:

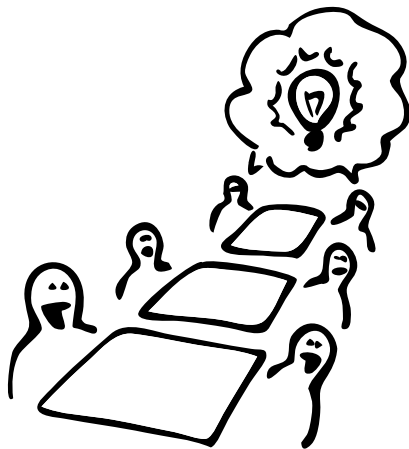
twee tafels, grote vellen papier en stiften.

Duur:

ongeveer 15 minuten

AAN DE SLAG!

Leg op iedere tafel een groot vel papier en een stift. Op het ene papier schrijf je wat je zoekt en op het andere wat je aanbiedt. Bijvoorbeeld op het eerste vel: 'ik ben op zoek naar een manier om formatief te evalueren' of 'welke digitale tool kan ik gebruiken bij Nederlands?' En op het aanbodvel: 'kennis van toetsmethoden voor formatief werken voor Duits' of 'ervaring met de tool Quayn voor Frans'. Hang de vellen papier op in de docentenkamer zodat iedereen ze kan zien en kan reageren op de verzoeken.



3. SPEEDDATE

Aantal deelnemers:

een even aantal deelnemers, minimaal 2

Wat heb je nodig:

een rustige ruimte zonder al teveel ruis waar twee mensen recht tegenover elkaar op gelijke hoogte kunnen zitten.

Duur:

afhankelijk van het aantal deelnemers. Ga uit van ongeveer een half uur per sessie en maximaal 5 minuten per gesprek.

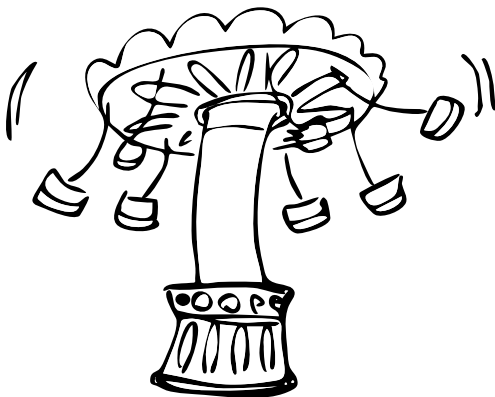
AAN DE SLAG!

Door speeddates te organiseren voor docenten op school, met collega's van andere onderwijsinstellingen of voor leerlingen onderling stimuleer je kennisdeling. Doordat een speeddate één op één heel persoonlijk is, leer je elkaar snel goed kennen en blijft de informatie die je opdoet beter hangen. Begin het gesprek luchtig en eindig wat zwaarder met inhoudelijke vragen.

Vragen die je kunt stellen zijn:

- Wat weet ik waarschijnlijk nog niet van jou?
- Waar word je heel enthousiast van?
- Waar kun je hulp bij gebruiken?
- Waar ben je wel eens onzeker over?
- Wat zou je van mij willen weten?
- Wat is de beste tool die je de afgelopen tijd hebt gebruikt?
- Wat is je beste tip als je wilt gaan differentiëren?

Tip: ben je nog niet uitgesproken of was het gesprek heel leuk? Plan dan zelf een vervolgdate in om jullie sessie af te maken



4. KENNISCARROUSEL

Aantal deelnemers:

4 tot 30 (een even aantal in ieder geval).

Wat heb je nodig:

een afgesloten ruimte bijvoorbeeld een klaslokaal.

Duur:

30 minuten

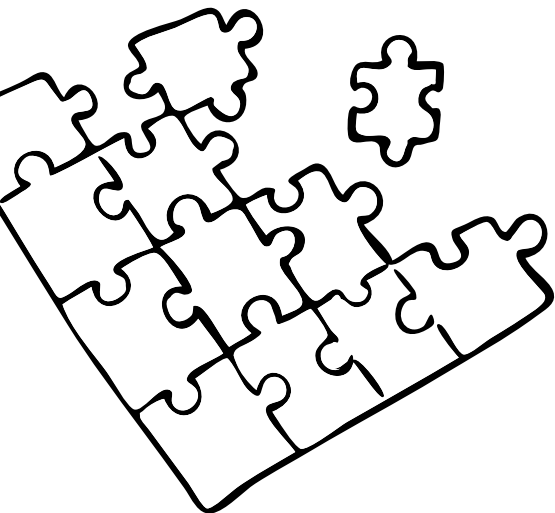
Tip: laat de cursisten thuis hun theorie al voorbereiden en laat ze tijdens de sessie in de eerste subgroep aantekeningen maken.

AAN DE SLAG!

Door een kenniscarroussel te organiseren deel je in relatief korte tijd veel kennis, die beter blijft beklijven bij de deelnemers dan als je als trainer de theorie klassikaal zou uitleggen. Dit komt omdat het een actievere, energiekere vorm van kennisoverdracht is, waarbij een grotere betrokkenheid van de deelnemers wordt gevraagd.

Stappenplan

- Verdeel de groep in subgroepen van gelijke aantallen. Mocht je toch een oneven aantal deelnemers hebben, vul dan als trainer een groep aan. Stel je hebt twaalf deelnemers, maak dan subgroepjes van drie.
- Geef iedere subgroep een stuk theorie als opdracht om te lezen (om tijd te besparen kun je dit vooraf ook als huiswerk opgeven).
- Bespreek deze theorie in een kwartier tijd als subgroep met elkaar, leg elkaar de theorie uit en kom met praktijkvoorbeelden.
- Hierna vorm je als trainer nieuwe subgroepen met daarin één lid uit elke eerste subgroep. Dus in dit geval waar je vier groepjes van drie personen had, vorm je drie groepen met ieder vier cursisten.
- Iedere cursist gaat vervolgens het besproken theoriegedeelte uitleggen aan zijn nieuwe groep. Spreek vooraf een tijd af en neem hier de tijd voor (bijvoorbeeld weer vijftien minuten).



5. PUZZEL HET MODEL

Aantal deelnemers:

4 tot 20

Wat heb je nodig:

strookjes papier, lijm, plakband, stiften, flipover-vellen en verschillende ruimtes waar de subgroepen apart van elkaar kunnen werken.

Duur:

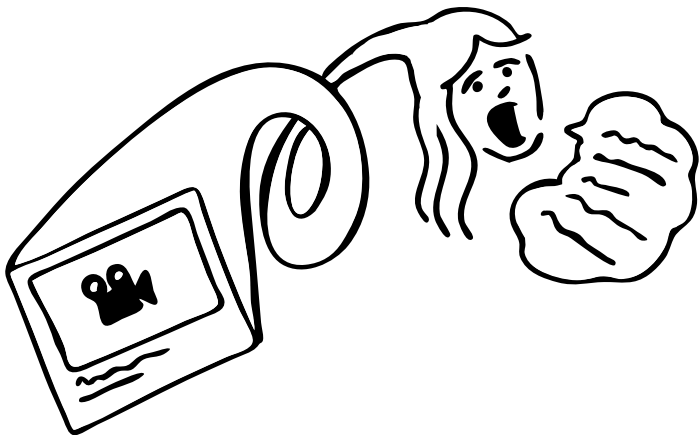
20 minuten

AAN DE SLAG!

Door de methode 'Puzzel het model' te gebruiken, kun je deelnemers een logisch model zelf laten ontdekken door te redeneren en te analyseren. Deze werkvorm is geschikt voor modellen van minimaal zes stappen. Het mag een stappenplan zijn of een wat complexer model in stroomschema's. Het model is bij voorkeur nieuw voor de groep of in ieder geval nog niet uitgebreid van te voren bestudeerd.

Stappenplan

- De trainer tekent een leeg model na op een flipover vel.
- En verdeelt de groep op in subgroepen. Zij krijgen een stift en een flipover vel mee.
- Iedere subgroep tekent een leeg model na op het flipover vel.
- Iedere groep krijgt strookjes, die in willekeurige volgorde zijn gebundeld, mee met daarop de stappen van het model.
- De cursisten gaan met hun groepje het model samenstellen op hun flipover vel.
- Als een subgroep het onderling eens is en alle strookjes heeft neergelegd, plakken ze de strookjes vast op het flipover vel.
- Daarna hangt de trainer de modellen naast elkaar en vergelijkt ze. Wat is juist en wat niet en waarom wel of niet?



6. BLENDED THEORIE

Aantal deelnemers:

4 tot 12

Wat heb je nodig:

video's met daarop de betreffende trainingen, een aparte ruimte, voor elke groep een flipover vel, stiften.

Duur:

30 minuten

AAN DE SLAG!

Met de Blended Theorie behandel je actief theoretische kennis in een blended training. Vooraf aan de training kijken de cursisten een aantal video's. De kennis die ze door deze filmpjes opdoen, gaan ze bespreken en presenteren. Door de theorie zelf uit te leggen, onthoud je de informatie namelijk veel beter. Een ander voordeel is dat de trainer direct kan zien of de cursisten snappen wat er in de video's is behandeld.

Stappenplan

- Cursisten kijken voorafgaand aan de training naar video's waarin de theorie wordt uitgelegd.
- De trainer schrijft op een flipovervel de titels van de video's. Dit geeft structuur, helpt de cursisten herinneren wat ze hebben gezien en is ook handig bij de nabespreking.
- Maak subgroepen van drie cursisten. Mochten er deelnemers zijn die de video's niet hebben gezien, plaats die dan bij anderen die wel gekeken hebben.
- Geef de cursisten vijftien minuten de tijd om de theorie te bespreken. Wat hebben ze onthouden? Laat ze dit op een flipovervel uitwerken.
- Laat iedere subgroep de theorie vervolgens aan de hele groep presenteren.
- Als alle subgroepen zijn geweest, is er ruimte voor discussie, het uitwisselen van ervaringen en kan de trainer essentiële stukken die gemist zijn aanvullen.



7. ONLINE QUIZ

Aantal deelnemers:

8 tot 12

Wat heb je nodig:

smartphones, de app Socrative student en teacher, een set quizvragen en antwoorden.

Duur:

15 minuten

AAN DE SLAG!

Stappenplan:

- De trainer geeft alle cursisten de instructie om de app Socrative student te downloaden op hun smartphone.
- Download zelf Socrative teacher op je laptop en zet een set quizvragen met antwoordmogelijkheden klaar. Je kunt kiezen uit multiple choice vragen, goed-foutvragen en open vragen. De antwoordmogelijkheden moet je van tevoren aanmaken, de vragen kun je ook van tevoren invoeren of mondeling stellen tijdens de les.
- Laat iedereen aan het begin van de werkvorm inloggen op het Room Number dat je hebt voorbereid en hun naam invoeren. Sluit zelf je laptop aan op de beamer.
- Speel de quiz door de vragen plenair te stellen of door elke vraag naar de cursisten afzonderlijk te sturen. De resultaten van de stemmen of antwoorden van de cursisten worden gelijk zichtbaar op het scherm.
- Bespreek de quiz na: "Wat ging makkelijk? Wat vond je lastig? Welke onderwerpen wil jezelf nog beter bestuderen of bespreken we nog een keer in de les?"

EVALUATIE

Laat cursisten, na het afronden van de methode die je hebt gekozen om het delen van kennis te stimuleren, de training evalueren. Nodig ze uit om op een vel papier op te schrijven wat ze hebben geleerd of wat ze eraan hebben gehad. En stimuleer ze om de beschreven werkvormen zelf ook eens in te zetten, in de klas bijvoorbeeld.

COLOFON

Schoolinfo

Adres

Aidadreef 4
3561 GE Utrecht

Postadres

Postbus 1347
3500 BH Utrecht

Telefoon / e-mail

Telefoon: 030 - 232 48 90
E-mail: info@schoolinfo.nl

